

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

A közel-keleti koronavírus
által okozott, importált
súlyos légzőszervi
megbetegedés
Spanyolországban 497

A közel-keleti koronavírus
által okozott súlyos akut
légúti tünetegyüttes
járványügyi helyzete,
2013. október 498

Fertőző
betegségek
adatai 500

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

A KÖZEL-KELETI KORONAVÍRUS ÁLTAL OKOZOTT, IMPORTÁLT SÚLYOS LÉGZŐSZERVI MEGBETEGEDÉS SPANYOLORSZÁGBAN

2013. november 6-án Spanyolországból egy 61 éves, korábban egészséges nő közel-keleti koronavírus által okozott súlyos akut légúti megbetegedését jelentették. A beteg október 2 - november 1. között Szaúd-Arábiában tartózkodott, kezdetben Medinában, majd a haddzs - a muszlim zarándoklat - miatt Mekkában. Ez alatt nem került szoros kapcsolatba állatokkal és megerősítetten a betegségben szenvedőkkel sem.

A beteg 2013. november 1-jén utazott haza Jeddah-ból Madridba. Az első tünetei (láz, köhögés) még október 15-én kezdődtek, és október 28-29-én orvosi ellátást kapott a mekkai kórházban, ahol röntgen-vizsgálattal tüdőgyulladást diagnosztizáltak.

A Spanyolországba tartó repülőgépen is voltak tünetei, és a gép fedélzetén állapota oxigén-ellátást igényelt. Madridba érve kórházba szállították, tüdőgyulladás volt a felvételi diagnózis, és az ajánlásoknak megfelelően elkülönítve helyezték el. A beteg klinikai állapota jelenleg stabil.

November 5-én három különböző klinikai mintának a közel-keleti koronavírus irányában végzett PCR-vizsgálata pozitív eredménnyel zárult, a megerősítést szolgáló vizsgálatok még nem fejeződtek be.

November 6-án a spanyol egészségügyi hatóság kontaktuskutatást kezdett a beteg családjá, az egészségügyi dolgozók és olyan személyek körében, akik szoros kapcsolatba kerültek a beteggel. A kutatást a repülőgépen a beteggel együtt utazó, vele szoros kapcsolatba került utasokra és a gép személyzetére is kiterjesz-

tették. Mindenkitől nasopharyngealis mintákat gyűjtöttek. Az utaslista alapján a repülőgépen a betegtől két ülésnyi távolságon belül nem tartózkodott az EU tagállamaiban lakó utas.

Ez a 13. beteg, aki a közel-keleti koronavírus által okozott súlyos légúti tünetegyüttesben szenved, és akit a Közel-Keleten kívül észleltek, a 10., akit EU tagállamban diagnosztizáltak, és az első Spanyolországban illetve 2013 májusa óta az EU-ban.

Ez a beteg Szaúd-Arábiában fertőződött, tünetei a mekkai zarándoklat idején kezdődtek, így a megbetegedése az EU területére importált esetnek minősül. Az ECDC által a témában szeptember 24-én publikált kockázatértékelés jelezte, hogy importált megbetegedések előfordulhatnak, így ez az esemény nem volt váratlan.

A spanyol hatóságok a WHO és az ECDC által ajánlott járványügyi felderítést és követést végeznek, így nagyon kicsi az esélye annak, hogy a kórokozó az EU/EEA tagállamokban továbbterjed.

A Spanyolországból jelentett, közel-keleti koronavírus által okozott első megbetegedésnek emlékeztetnie kell az EU polgárait arra, hogy **a Közel-Keletre utazva fennáll a veszélye a közel-keleti koronavírussal történő fertőződésnek**. Ahogy azt az előző kockázatelemzésben is megállapították, **ilyen megbetegedéseket várhatóan jelentenek még az EU tagállamaiból, különösen a mekkai zarándoklatról visszatérők köréből**.

A tagországok egészségügyi hatóságai a betegsége jellemző tünetek észlelése esetén kivizsgálják a Közel-Keletről visszatérő, a közel-keleti koronavírus által okozott súlyos akut légúti tünetegyüttesre gyanús személyeket. Eddig az esetig minden vizsgálat negatív eredménnyel zárult, de ez a vizsgálati eredmény megerősíti annak a szükségességét, hogy folytatni kell az erőfeszítéseket a lehetséges esetek gyors felderítése érdekében.

Forrás: <http://www.ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/mers-cov-risk-assessment-6-november-2013.pdf>

A KÖZEL-KELETI KORONAVÍRUS ÁLTAL OKOZOTT SÚLYOS AKUT LÉGÚTI TÜNETEGYÜTTES JÁRVÁNYÜGYI HELYZETE, 2013. OKTÓBER

2013. október 31-ig világszerte 149, laboratóriumi vizsgálattal megerősítetten a közel-keleti koronavírus által okozott **megbetegedést regisztráltak**, közülük **63 halálos kimenetelű** volt. Minden megbetegedés vagy a Közel-Keleten fordult elő, vagy közvetlen kapcsolatban állt olyan beteggel, aki a Közel-Keleten fertőződött.

Szaúd-Arábiából 124 beteget illetve tünetmentes fertőzött személyt jelentettek, közülük 52 meghalt. Jordániában két halálos kimenetelű megbetegedést diagnosztizáltak. Az Egyesült Arab Emírátságban öt beteget észleltek, egyikük meghalt, Katarban öt eset közül kettő volt halálos kimenetelű, Ománban egy beteget derítettek fel.

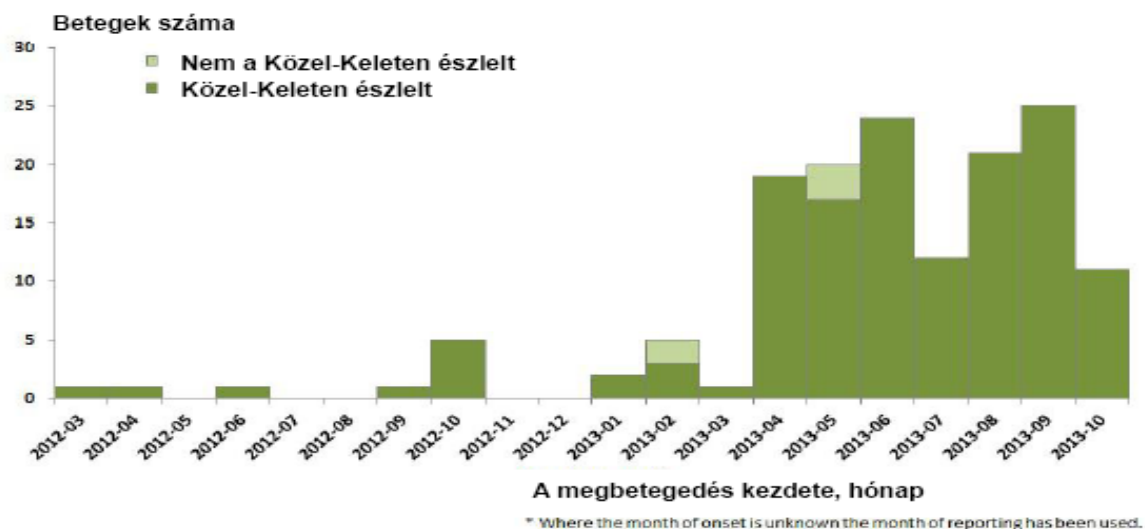
Tizenkét esetet a Közel-Keleten kívül fekvő öt országban diagnosztizáltak: Nagy-Britannia (4), Franciaország (2), Németország (2), Olaszország (1) és Tunézia (2). Nagy-Britanniában, Franciaországban és Tunéziában a vírus helyi terjedését észlelték: olyan személyek betegedtek meg, akik a lappangási időben nem jártak a Közel-Keleten, de szoros kapcsolatba kerültek laboratóriumi vizsgálattal igazoltan vagy valószínűsíthetően a közel-keleti koronavírus által okozott betegségben szenvedő személlyel. A vírus emberről emberre történő terjedésére volt példa egészségügyi intézményben és azon kívül is. Mindazonáltal - az Al-Ahsa-ban (Szaúd-Arábia) kialakult nosocomialis járványtól eltekintve - a kórokozó másodlagos terjedése csak korlátozottan fordult elő. Szaúd-Arábiában 16 és az Egyesült Arab Emírátságban két tünetmentes személyt is felderítettek, közülük heten egészségügyi dolgozók voltak.

Szaúd-Arábia Egészségügyi Minisztériuma a zarándoklat időszakának kezdete előtt frissítette a közel-keleti koronavírussal kapcsolatosan az országba beutazók számára megfogalmazott egészségügyi szabályokat. **Ezévben a zarándoklatot október 13-18. között tartották.** Ezen időszakban nem jelentettek új megbetegedést Szaúd-Arábiából.

A WHO 2013 szeptemberében a Nemzetközi Egészségügyi Rendszabályok (IHR) keretében valamennyi WHO-régióból delegált nemzetközi szakértőkből álló sürgősségi bizottságot hívott össze, hogy a kialakult helyzetre vonatkozóan tanácsot adjon a WHO igazgatójának. A bizottság egyhangúlag úgy értékelte, hogy a most rendelkezésre álló információk alapján, a kockázatértékelési megközelítést alkalmazva jelenleg a körülmények nem merítik ki a „nemzetközi horderejű közegészségügyi-járványügyi szükséghelyzet” fogalmát.

A kórokozó folyamatos észlelése a Közel-Keleten azt jelzi, hogy a régióban folyamatosan jelen van a fertőzés forrása. A vírus terjedésének módja és a fertőzés forrása azonban még nem ismert, ezért **folyamatosan fennáll a veszélye annak, hogy Európában a vírus által okozott megbetegedések bukkanjanak fel** azok körében, akik a Közel-Keletről érkeznek. **A betegség surveillance-ának működtetése ezért elengedhetetlen.**

**A közel-keleti koronavírus által okozott
súlyos akut légúti megbetegedések havonta,
2013. október 31. (N=149)**

A vírus másodlagos terjedésének kockázata az EU területén alacsony, és tovább csökkenthető azáltal, hogy a légúti tüneteket mutató betegek diagnosztikus vizsgálatait a közel-keleti koronavírus irányában is elvégzik, felkutatják és vizsgálják a velük szoros kapcsolatba került személyeket és szigorú megelőző és felügyeleti intézkedéseket léptetnek életbe a kivizsgálás alatt álló betegekkel kapcsolatban.

Forrás:

1.) <http://www.ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Communicable-disease-threats-report-2-nov-2013.pdf>

2.) http://www.ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/RRA_MERS-CoV_7th_update.pdf

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2013. november 4-10.** közötti időszakban a bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** járványügyi helyzete kedvezően alakult: harmadával kevesebb megbetegedést jelentettek, mint az előző év azonos hetében, ugyanakkor 30%-kal több **campylobacteriosis**-ról érkezett jelentés. Az év eleje óta nyilvántartásba került campylobacteriosis megbetegedések száma ötödével meghaladta a tavalyi év 1-45. hetében regisztráltakat.

A **rotavírus-gastroenteritisek** száma kétharmadával volt több az előző év azonos hetében jelentettnél. Kimagasló megbetegedési számot jeleztek Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyéből.

A héten **három új közösségi és két területi gastroenteritis-járványt** regisztráltak, közülük egy tömeges méretű volt.

Terület megnevezése	Közösség	Járvány kezdete	Expo- náltak	Betegek	Kórházi ápoltak	Etiológia
			száma			
Tolna	területi	09.16.	14000	243	1	ismeretlen
Hajdú-Bihar	területi	09.30.	9200	26	0	rotavírus
Komárom-E.	tábor	11.02.	25	7	0	campylobacter
Tolna	idősothton	11.04.	141	18	0	folyamatban
Pest	óvoda	11.05.	68	13	0	folyamatban

Tolna megye egyik településén a 38. héttől kezdődően többségében enyhe gastroenteritisek halmozódására figyeltek fel a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetének munkatársai. A kb. 14.000 lakosú városban a gyermekközösségek látogatói között a szokásosnál magasabb arányú megbetegedést észleltek. A háziorvosoktól aktívan felderített információk szerint a 38-44. héten az enterális panaszokkal orvoshoz fordultak számának heti átlaga a 2004-2011. évek azonos időszakában tapasztalt átlag többszöröse volt. A betegek kétharmada 18 éven aluli, tüneteik: hányás, hasmenés, ritkán hőemelkedés vagy láz. Egy kisgyermek kórházba került, de a betegek többsége 1-3 nap alatt gyógyult. A járványügyi adatok alapján a fertőzés kontakt úton terjedt. A szokásos bakteriológiai és virológiai vizsgálatok eddig nem tisztázták a járvány etiológiáját.

A 45. héten az **akut vírushepatitis** megbetegedések száma 45-re csökkent az előző, négy munkanapos héten bejelentett 70 esethez képest. 38 megbetegedést (85%) **HAV** okozott, az esetek fele (17) Budapesten, harmada (12) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében fordult elő. 4-4 esetet Borsod-Abaúj-Zemplén illetve Pest megyében diagnosztizáltak.

A **légúti fertőző betegségek** járványügyi helyzete az évszoknak megfelelően alakult. Kevesebb **scarlatina** megbetegedést jeleztek, mint a 2007-2011. évek azonos hetét jellemző középérték. A **varicella** bejelentések 39. hét óta tartó emelkedése folytatódott, az esetek száma a korábbi évekre jellemző medián közelében alakult. A **védőoltással megelőzhető fertőző betegségek** közül négy **parotitis epidemica** gyanút jelentettek: a három, 20-22 év közötti budapesti férfinél a klinikai diagnózist a mikrobiológiai vizsgálatok megerősítették, a negyedik eset etiológiájának tisztázása még folyamatban van.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **két meningitis purulenta** megbetegedést regisztráltak a héten, egy betegnél már ismert a kórokozó (**Streptococcus agalactiae**). Egy-egy **meningitis serosa** diagnózissal jelentett megbetegedést **kullancs-encephalitis-vírus**, ill. **nyugat-nílusi vírus** okozott.

A **Lyme-kór** megbetegedések száma (13) az előző hetihez hasonlóan alakult, alig a fele volt a korábbi öt év azonos időszakát jellemző medián értékének.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

45/2013. sz. heti jelentés (weekly report)

2013.11.04. - 10.

Betegség Disease	45. hét (week)			1 - 45. hét (week)		
	2013.11.04 - 2013.11.10.	2012.11.05 - 2012.11.11.	Medián 2007-2011	2013.	2012.	Medián 2007-2011
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	* 1	1
Botulizmus	-	-	-	# 4	4	6
Salmonellosis	103	162	109	4692	# 4935	5035
Dysentheria	* 1	3	-	# 45	# 37	61
Pathogen E. coli által okozott megbet.	-	7	●	50	47	●
Campylobacteriosis	167	129	99	# 6213	# 5177	4769
Yersiniosis	-	-	1	57	48	40
Rotavírus-gastroenteritis ¹	109	61	●	2753	4115	●
Hepatitis infectiosa	45	9	9	# 1156	# 467	347
AIDS	1	2	-	# 44	30	20
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	12	14	8
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	28	4	33
Scarlatina	29	43	45	1994	2333	2467
Morbilli	-	-	-	# 5	# 14	3
Rubeola	-	-	-	8	18	16
Parotitis epidemica	4	2	1	42	29	59
Varicella	486	474	479	32089	# 29468	35360
Legionellosis	1	3	-	30	38	38
Meningitis purulenta	2	6	4	187	# 233	216
Meningitis serosa	3	3	3	79	95	65
Encephalitis infectiosa	3	-	2	# 118	83	121
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	17	24	22
Lyme-kór	13	21	22	# 1120	1420	1612
Listeriosis	-	-	-	12	10	12
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	1	-	10	10	14
Ornithosis	1	-	-	# 16	28	20
Q-láz	1	-	-	185	37	28
Tularemia	3	-	1	# 43	24	26
Tetanus	-	-	-	2	5	4
Hantavírus-nephropathia	-	1	●	1	7	●
Vírusos haemorrh. láz*	-	-	●	8	2	●
Malária*	1	1	-	5	6	7
Toxoplasmosis	-	6	2	44	78	89

(+)
(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

(1) laboratóriumi vizsgálattal igazolt megbetegedések

A statisztika készítés ideje: 2013.11.12.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyában rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
 Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

45/2013. sz. heti jelentés (weekly report)

2013.11.04. - 10.

Terrület (Territory)	Salmonel- losis	Campylo- bacteriosis	Rotavirus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	16	30	3	18	9	79	-	2	-	-	1
Baranya	1	9	2	-	-	18	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	4	7	1	-	1	8	-	-	-	-	-
Békés	2	17	8	-	-	4	-	-	-	-	-
Borsod-A.-Z.	4	7	24	7	1	16	-	-	-	-	3
Csongrád	11	7	2	-	2	15	-	-	-	-	-
Fejér	9	16	2	1	-	14	-	-	-	1	-
Győr-M.-S.	4	10	3	-	1	82	-	-	-	-	-
Hajdú-Bihar	3	6	23	1	1	19	-	-	-	-	2
Heves	2	-	4	-	1	66	-	-	-	-	1
Jász-N.-Sz.	5	11	8	1	5	39	-	-	-	-	-
Komárom-E.	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Nógrád	5	7	3	-	1	5	-	-	-	1	4
Pest	8	9	8	5	2	38	-	-	2	-	1
Somogy	8	2	7	-	1	38	-	-	1	1	-
Szabolcs-Sz.-B.	7	8	1	12	-	8	-	-	-	-	-
Tolna	1	-	4	-	-	4	-	-	-	-	-
Vas	2	8	3	-	2	5	-	-	-	-	-
Veszprém	7	8	-	-	1	27	-	-	-	-	-
Zala	3	3	3	-	-	1	-	-	-	-	1
Osszesen (Total)	103	167	109	45	29	486	-	2	3	3	13
Előző hét (Previous week)	96	147	67	70	27	306	-	3	1	-	10

(+)
(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

A statisztika készítés ideje: 2013.11.12.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a **Centers for Disease Control and Prevention**-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus **Epinfo**-hírlevélre történő feliratkozás: epiujzag@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. **Epinfo** a megjelenés éve; a kiadvány száma: oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az **Epinfo**. **Epinfo** 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

Dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)